

Verzekeringenbeleid

December 2011
Verseon: 98125

Inhoudsopgave

1. Inleiding	blz. 3
2. Kader	blz.3
3. Doel	blz. 5
4. Schaderisico's goed in beeld	blz.5
5. Preventieve maatregelen	blz.6
6. Geen onnodige niet-verplichte verzekering	blz.7
7. Verzekeringen afsluiten onder gunstige voorwaarden	blz.7
8. Afhandelen van schadeclaims	blz.8
9. In werking	blz.9

1. Inleiding

Met deze notitie stelt de gemeente Albrandswaard beleid op het gebied van verzekeringen vast.

Hieronder noemen we een aantal redenen waarom het vaststellen van verzekeringenbeleid van groot belang is. Deze redenen zijn:

- De overheid hecht in het kader van kwaliteitszorg steeds meer belang aan risico-inventarisatie en risicobeheersing. Dat geldt ook op het gebied van verzekeringen. Immers, niet-verzekerde risico's, die zich daadwerkelijk voordoen, moet de gemeente opvangen met het eigen vermogen, door belastingverhoging of door beleidsmatige ombuigingen op de begroting. Risicobeheersing is dus belangrijk om deze vervelende maatregelen te voorkomen;
- Verzekeringsmaatschappijen hechten er steeds meer belang aan dat organisaties aandacht hebben voor risicomangement. Wanneer een organisatie op de hoogte is van zijn risico's en zorgt voor beheersing van die risico's, heeft dat gevolgen voor de verzekeringspremies en voor de schadelast van de organisatie.
- In het kader van de bezuinigingsopgave, waarvoor de gemeente Albrandswaard staat, is het van groot belang een selectief en effectief beleid op het gebied van verzekeringen te voeren. Op die manier voorkomen we dat we onnodige verzekeringen afsluiten of dat we een te hoog bedrag aan verzekeringen uitgeven;
- Burgers worden steeds mondiger. Zij stellen de overheid gemakkelijker aansprakelijk op tal van terreinen. Het verzekeringenbeleid geeft het kader hoe we met dit risico het beste kunnen omgaan.

In de volgende paragraaf schetsen wij eerst het kader, waarbinnen wij het verzekeringenbeleid vaststellen. Daarna werken wij uit welk beleid de gemeente Albrandswaard op het gebied van verzekeringen vaststelt.

2. Kader

Het kader van ons verzekeringenbeleid begint met een indeling van de verzekeringen, die voor de gemeente Albrandswaard van belang zijn. We kunnen de verzekeringen op 2 manieren indelen. Beide manieren beschrijven wij hieronder.

Bestuursrecht/Privaatrecht

Op het gebied van verzekeringen neemt de gemeente een bijzondere positie in. De gemeente voert immers als overheidsorgaan bestuursrechtelijke taken uit, die bijzondere risico's met zich meebrengen. Als gevolg hiervan heeft de gemeente Albrandswaard ook bijzondere verzekeringen, zoals:

- Particuliere aansprakelijkheidsverzekering voor asielzoekers en voor de vrijwilligers die zich bezig houden met de opvang van asielzoekers;
- Algemene verzekering voor vrijwilligers
- Ongevallenverzekering rampenbestrijders;
- Ongevallenverzekering voor ambtenaren, college en raadsleden
- verzekering van schade die voortkomt uit politiek molest (voor alle ambtenaren) ;
- Collegebeschermingspolis (verzekering tegen nadelige financiële gevolgen van collegebesluiten);

Naast de genoemde bijzondere taken voert de gemeente ook privaatrechtelijke taken uit. Het kenmerk van deze taken is, dat zij in principe ook door particulieren kunnen worden uitgevoerd. Bij deze taken

horen 'algemene' verzekeringen, die particulieren ook kunnen afsluiten. In Albrandswaard gaat het om de volgende verzekeringen:

- Verzekering van het bedrijfswagenpark;
- Verzekering van werkmaterieel (gemotoriseerde grasmaaiers, tractoren, shovel en heftruck);
- Verzekering van instrumenten/apparatuur (foto toestellen, meetapparatuur);
- Kunstverzekering;
- Bouwverzekering (uitvoering van rioleringswerken, bouwen van bruggen, realiseren van kruispunten);
- Aansprakelijkheidsverzekering voor schade veroorzaakt door handelen of nalaten van de gemeente;
- Casco-eigendommenverzekering;
- Verzekering voor werkgeversaansprakelijkheid voor bestuurders motorrijtuigen;
- Brand- inboedel- en glasverzekering voor gebouwen, waarvan de gemeente eigenaar is;
- Fraudeverzekering;
- Rechtsbijstandsverzekering.

Verplicht/niet-verplicht

Sommige verzekeringen van de gemeente Albrandswaard hebben een (wettelijk) verplicht karakter. Dit betekent dat wij ten opzichte van die verzekeringen minder beleidsvrijheid hebben. Wij kunnen namelijk niet beslissen om die verzekeringen niet langer af te sluiten, maar we kunnen wel kijken naar de hoogte van het eigen risico en we kunnen afwegen bij welke maatschappij we de verplichte verzekering het beste kunnen afsluiten. Albrandswaard heeft de volgende verplichte verzekeringen:

- Verzekering van het bedrijfswagenpark;
- Rechtsbijstandverzekering.

Naast deze verplichte verzekeringen heeft Albrandswaard niet-verplichte verzekeringen. Ten aanzien van deze verzekeringen hebben wij meer beleidsvrijheid. We kunnen in de eerste plaats beoordelen of we die verzekeringen wel of niet willen afsluiten. Pas als die vraag positief beantwoord is komen andere afwegingen, zoals wel of geen eigen risico aan de orde. Onze niet-verplichte verzekeringen zijn:

- Brand-, glas- en inboedelverzekering;
- Particuliere aansprakelijkheidsverzekering voor asielzoekers;
- Ongevallenverzekering rampenbestrijders;
- Ongevallenverzekering voor ambtenaren, college en raadsleden;
- Verzekering van schade die voortkomt uit politiek molest;
- Verzekering van werkmaterieel;
- Kunstverzekering;
- Bouwverzekering;
- Casco-eigendommenverzekering;
- Collegebeschermingsverzekering;
- Fraudeverzekering;
- Algemene vrijwilligersverzekering;
- Verzekering van schade die voortkomt uit politiek molest;
- Aansprakelijkheidsverzekering;
- Verzekering voor werkgeversaansprakelijkheid bestuurders motorvoertuigen.

De hiervoor geschetste indeling op 2 manieren is het uitgangspunt voor de verdere uitwerking van het verzekeringenbeleid.

3. Doel

Zoals in de inleiding al is opgemerkt, wil de gemeente Albrandswaard een selectief en effectief verzekeringenbeleid voeren. Van een selectief en effectief verzekeringenbeleid is sprake als de gemeente er in de eerste plaats alles aan doet om schade te voorkomen. Wij verzekeren ons voor schade die wij **niet** kunnen voorkomen en voor risico's, waarvan wij weten dat wij de gevolgen **niet** zelf kunnen dragen. Een selectief en effectief verzekeringenbeleid past in de bezuinigingsopgave, waarvoor de gemeente Albrandswaard op dit moment staat.

Bij ons doel om een selectief en effectief verzekeringenbeleid te voeren, horen de volgende doelstellingen:

1. wij hebben goed in beeld op welke punten wij schaderisico's lopen en wij kunnen goed inschatten hoe groot de kans is dat bepaalde risico's zich daadwerkelijk voordoen;
2. ten aanzien van de onderkende schaderisico's nemen wij preventieve maatregelen op basis van een kosten-baten analyse. Dit houdt in dat wij beoordelen of de maatregelen, die wij nemen in verhouding staan tot het risico dat de gemeente loopt;
3. de gemeente Albrandswaard sluit **geen** niet-verplichte verzekeringen af, die op grond van een kosten-baten analyse onnodig zijn;
4. verzekeringen sluiten wij af onder zo gunstig mogelijke voorwaarden;
5. als de gemeente een schadeclaim van burgers ontvangt, dan zorgen wij voor een snelle, efficiënte en klantvriendelijke afhandeling van die claim.

Deze doelstellingen vormen de kern van ons verzekeringenbeleid. Hieronder werken wij de doelstellingen verder uit.

4. Schaderisico's goed in beeld

De gemeente Albrandswaard krijgt alleen een goed beeld van de schaderisico's die wij lopen, als wij de onderstaande inventarisatie regelmatig uitvoeren.

Specifieke risico-inventarisatie op het gebied van verzekeringen

Een goed beeld van de schaderisico's en van de mate waarin deze risico's zich kunnen voordoen begint met het maken van een jaarlijkse inventarisatie van die risico's. Deze inventarisatie vindt plaats in januari van ieder jaar, zo snel mogelijk na de financiële afsluiting van het voorgaande jaar. De risico-inventarisatie bestaat uit de volgende onderdelen:

- medewerkers verzekeringen beantwoorden eerst zelf de volgende vragen:
  1. op welke punten heeft de gemeente in het afgelopen jaar schade geleden?
  2. had die schade een bijzondere oorzaak?
  3. betrof het een risico dat wij nog niet eerder hadden onderkend?
  4. is er binnen de organisatie sprake van nieuwe taken, die nieuwe risico's met zich meebrengen?
  5. is er sprake van nieuwe risico's op het gebied van integriteit en fraude?
  6. verwachten wij dat de risico's van de punten 3 tot en met 5 zich vaker gaan voordoen?
  7. kunnen wij zelf met betrekking tot de verwachte risico's van de punten 3 tot en met 5 preventieve maatregelen nemen?
  8. zijn de risico's van de punten 3 tot en met 5, waarvoor we geen preventieve maatregelen kunnen nemen, zo groot dat we daarvoor een verzekering moeten afsluiten?

9. welke manier van verzekeren sluit het beste aan bij de te verzekeren risico's?
10. is er sprake van verzekeringen m.b.t. taken, die de gemeente niet langer uitvoert?
Zo ja, per welke datum kunnen we de verzekering, die op de afgestoten taak betrekking heeft, beëindigen?

- Medewerkers verzekeringen leggen de bovengenoemde vragen ook aan de volgende functionarissen voor:
  1. Controller;
  2. Coördinator Financiën;
  3. Gemeentesecretaris;
  4. medewerkers, die verzekeringen in hun taakpakket hebben en hun afdelingshoofden.
- Medewerkers verzekeringen beoordelen of de lijst met verzekerde objecten nog klopt. Zij controleren vooral of er nog objecten op de lijst staan, die wij hebben verkocht of op korte termijn gaan verkopen, zodat verzekering niet langer nodig is;

Algemene gemeentelijke risico-inventarisatie

Binnen de gemeente vindt ieder jaar in februari/maart een sessie plaats, waarin het managementteam met ondersteuning van externe deskundigheid de gemeentelijke risico's inventariseert. Een specifieke risico-analyse in het kader van verzekeringen maakt daar geen onderdeel van uit, omdat dit te duur en te bewerkelijk is. Aan de algemene risico-inventarisatie is echter ook een digitaal onderzoek verbonden. De controller voegt aan dit digitale onderzoek vragen toe die betrekking hebben op verzekeringen. Deze vragen stemt hij af op de uitkomsten van de specifieke risico-inventarisatie, die in januari van ieder jaar wordt gemaakt. De controller bespreekt de uitkomsten van de algemene risico-inventarisatie en de antwoorden op de specifieke vragen met betrekking tot verzekeringen met de medewerkers verzekeringen.

5. Preventieve maatregelen

Uit de jaarlijkse inventarisatie, zoals beschreven in paragraaf 4 kan blijken dat de gemeente Albrandswaard op een bepaald punt een schaderisico loopt. Uit de analyse blijkt ook hoe groot dit risico is.

- Als er sprake is van een substantieel schaderisico (meer dan €10.000,- per jaar), dan beoordelen we aan de hand van de gegevens uit de analyse of en hoe we preventieve maatregelen kunnen nemen. Bij preventieve maatregelen kunnen we denken aan het verbeteren van een bepaald werkproces, het aanspreken van medewerkers en van externen die voor ons werkzaamheden verrichten (denk bijv. aan medewerkers die wij inhuren om op de veegmachine te rijden), het gebruik maken van andere leveranciers, het bij verordening vaststellen van (lage) standaardbedragen voor burgers die schadevergoeding bij de gemeente claimen of het nemen van feitelijke maatregelen bij een school waar steeds dezelfde ruit wordt ingegooid.
- Als er een preventieve maatregel mogelijk is, dan maken we een kosten-batenanalyse. We beoordelen:
  1. wat de preventieve maatregel de gemeente kost en of die kosten opwegen tegen de eventuele schade, die de gemeente Albrandswaard zonder de maatregel lijdt;
  2. of de maatregel zinvol is in het geval van een risico, waarvoor wij een verplichte verzekering hebben. Heeft de maatregel bijv. invloed op de hoogte van het eigen risico?

3. wat goedkoper is: het nemen van een preventieve maatregel of het afsluiten van een (niet-verplichte) verzekering voor het vastgestelde risico.

- Als uit de kosten-baten analyse blijkt dat het zinvol is om een preventieve maatregel te nemen, dan voeren wij die maatregel ook daadwerkelijk uit. Op de beslissing om een bepaalde maatregel te nemen is de mandaatregeling van de gemeente Albrandswaard van toepassing.

6. Geen onnodige niet-verplichte verzekeringen

Als uit de risico-inventarisatie (paragraaf 4) blijkt dat er sprake is van een substantieel risico, waarvoor wij geen preventieve maatregelen kunnen of willen nemen (paragraaf 5), dan beoordelen we of we voor dit risico een verzekering afsluiten. Deze beoordeling is alleen noodzakelijk voor de verzekering van risico's, waarvoor we **niet** (wettelijk) verplicht zijn om een verzekering af te sluiten.

Wij beoordelen:

1. hoeveel het de gemeente kost als het in de risico-inventarisatie naar voren gekomen risico zich daadwerkelijk voordoet;
2. hoe vaak wij verwachten, dat dit risico zich gaat voordoen;
3. of wij dit risico met ons eigen weerstandsvermogen kunnen en willen opvangen;
4. hoeveel de premie bedraagt in het geval wij voor het risico een verzekering afsluiten;
5. of de premie in verhouding staat tot het verzekerde bedrag;
6. voor welke periode een verzekering moet worden afgesloten (denk bijv. aan een tijdelijk risico, samenhangend met een project dat de gemeente uitvoert);

Taxatie

In het geval vraag 5 (staat de premie in verhouding tot het verzekerde bedrag) betrekking heeft op eigendommen van de gemeente, zoals gebouwen, kunstwerken en inventarissen, is het van belang dat wij exact weten hoeveel deze eigendommen waard zijn.

Wij beoordelen:

1. welke eigendommen wij precies hebben;
Een goede registratie van onze eigendommen is onze basis. In deze administratie houden wij de wijzigingen in onze eigendommen per maand bij;
2. Wat onze eigendommen precies waard zijn;
Wij taxeren onze eigendommen regelmatig. Het gaat dan om een zogenaamde deskundigentaxatie, waarbij een taxateur de waarde van de bezittingen bepaalt. Er staat in de wet niet exact vermeld hoe lang een deskundigentaxatie geldig is. De geldigheidsduur verschilt per verzekeraar, maar is meestal 3 jaar. In het geval er sprake is van een indexering, is de geldigheidsduur meestal 6 jaar. Om de kosten van taxatie te spreiden, maken wij een schema, waarbij wij ieder jaar een gedeelte van onze eigendommen (laten) taxeren. Op die manier voorkomen we, dat de verzekeringsmaatschappij bij schade te weinig uitkeert (onderverzekering).

7. verzekeringen afsluiten onder gunstige voorwaarden

Als uit de paragrafen 4 tot en met 6 blijkt, dat wij voor een bepaald risico een verzekering moeten (verplicht) of willen (niet-verplicht) afsluiten, dan sluiten wij deze verzekering af onder zo gunstig mogelijke voorwaarden.

Wij beoordelen:

1. welke verzekeringsmaatschappij de beste voorwaarden biedt;
2. of het gunstig is om zo veel mogelijk verzekeringen bij één maatschappij onder te brengen;
3. of wij gebruik maken van een tussenpersoon. Wij bepalen op basis van een kosten-baten analyse of het gebruik van een tussenpersoon gunstig is voor het aanbrengen van wijzigingen in verzekeringen (tussenpersoon is aansprakelijk vanaf het moment van het doorgeven van de wijziging, het zogenaamde delcrederebeding) en/of bij de afhandeling van schadeclaims;
4. of het op grond van een kosten-baten analyse gunstig is om een eigen risico te dragen en zo ja tot welk bedrag (waar ligt het omslagpunt). Als bijv. in de praktijk blijkt dat alle schadeclaims onder het afgesproken eigen risico bedrag blijven, dan kan het zinvol zijn om dat eigen risicobedrag dan maar te verhogen en als gevolg daarvan minder premie te betalen;

Wij betrekken de regels van het inkoop- en aanbestedingsbeleid van de gemeente Albrandswaard bij de hiervoor genoemde beoordeling.

Het werkproces (afsluiten van) verzekeringen is als bijlage 1 bij deze notitie gevoegd.

8. Afhandelen van schadeclaims

De gemeente ontvangt regelmatig schadeclaims van burgers. Het gaat dan bijvoorbeeld om een ondernemer, die schade claimt i.v.m. inkomstenderving door werkzaamheden aan de weg of om een burger die schade lijdt ten gevolge van een gat in de weg. Daarnaast kan schade ontstaan door de bedrijfsvoering van de gemeente. Het gaat dan bijv. om schade door een aanrijding met de vuilnisauto of om brand in een schoolgebouw, waarvan de gemeente eigenaar is.

Wij zorgen voor een snelle, efficiënte en klantvriendelijke afhandeling van schadeclaims. Claims waarbij sprake is van persoonlijk letsel hebben de hoogste prioriteit.

Bij de afhandeling van schadeclaims houden wij niet alleen rekening met de zakelijke (financiële) relatie met de burger, maar besteden wij ook aandacht aan de relationele betrekking. Wij besteden voldoende aandacht aan de reden waarom het nadeel voor de burger is ontstaan, wij zorgen voor een overtuigende motivering van de keuzes die wij maken en wij bieden zo nodig excuses aan.

In het geval de gemeente verzekerd is voor schade en het schadebedrag hoger is dan ons eigen risico, dienen wij de claim bij onze verzekeringsmaatschappij in. Vanaf dat moment neemt de verzekeringsmaatschappij het contact met de burger van ons over. Wij lichten de burger daarover in en wij monitoren de afhandeling door de verzekeringsmaatschappij. Wij maken een vaste afspraak met de verzekeringsmaatschappij over de termijn van afhandeling. In ons kwaliteitshandvest nemen we een termijn op waarbinnen wij schadeclaims afhandelen. Op die manier is het voor de burger mogelijk om de gemeente aan te spreken als de afhandeling van de schadeclaim te lang duurt.

In het geval de schade is veroorzaakt door een opdrachtnemer van de gemeente onderhouden wij ook zelf de relatie met de burger tot het moment van het indienen van de claim bij de verzekeringsmaatschappij. Het gaat dan bijv. om schade veroorzaakt door een aannemingsbedrijf dat namens de gemeente werkzaamheden uitvoert.

Als er sprake is van een bestuursrechtelijke claim, dan neemt de gemeente een beslissing over die claim. Dit staat los van de vraag of wij al of niet verzekerd zijn voor de ontstane schade. Van een bestuursrechtelijke claim is sprake als de schade betrekking heeft op of samenhangt met een **besluit**

(handelen of nalaten) van de gemeente als overheidsorgaan. Het gaat dan bijvoorbeeld om schade die samenhangt met besluiten van het college of de raad of schade die het gevolg is van het verlenen van vergunningen (APV vergunningen, toestemming aan nutsbedrijven om te graven in de openbare weg).

De gemeente vermijdt bij de afhandeling van claims zo veel mogelijk juridische procedures. Als er een geschil ontstaat over de afhandeling van een schadeclaim, dan zetten wij eerst andere hulpmiddelen in dan juridische procedures. Het gaat dan om hulpmiddelen als effectief onderhandelen en toepassing van mediation.

Het werkproces schadeclaims is als bijlage 2 bij deze notitie gevoegd.

9. In werking

Het verzekeringenbeleid gaat in werking op de dag na vaststelling door de gemeenteraad.